

VERKSAMHETSPLAN 2019

Foto: Tina Kyrkander

MÄLARENS VATTENVÅRDSFÖRBUND

Vattenvårdsförbundets syfte	3
Verksamhet 2019	3
Bedriva miljöövervakning och ta fram underlag om tillstånd i vattenmiljö	3
<i>Forskningssamarbete mellan Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och MVVF.....</i>	<i>3</i>
<i>Makrofyter .....</i>	<i>4</i>
<i>Fiskövervakning.....</i>	<i>4</i>
<i>Övrig miljöövervakning .....</i>	<i>4</i>
Redovisa miljöövervakning till nytta för medlemmarnas verksamhet	4
<i>2018 års miljöövervakning .....</i>	<i>4</i>
<i>Resultat från 2017 års mikroplastundersökning .....</i>	<i>4</i>
<i>Resultat från 2018 års fågelövervakning samt utvärdering av programmet .....</i>	<i>4</i>
Bedriva arbete för samråd, information och resursutnyttjande.....	4
<i>Årsstämma .....</i>	<i>4</i>
<i>Mälarinarium.....</i>	<i>4</i>
<i>Söka medlemskap i vattenorganisationer .....</i>	<i>4</i>
<i>Medlemsvärkning.....</i>	<i>4</i>
<i>Påverkansanalys av Mälaren.....</i>	<i>5</i>
<i>Utarbeta och beskriva rutiner och strategier för arbetet i förbundet .....</i>	<i>5</i>
Samverka med andra vattenorganisationer för att samordna utrednings- och åtgärdsfrågor	5
<i>Söka finansiering för bekämpning av sjögull i Mälaren.....</i>	<i>5</i>
<i>Åtgärdssamordnare övergödning Sagån/Mälaren.....</i>	<i>5</i>
<i>Mälaren – en sjö för miljoner.....</i>	<i>5</i>
<i>Presentationsmaterial om kommunernas roll i vattenförvaltningen .....</i>	<i>5</i>
<i>Dagvatten .....</i>	<i>5</i>
<i>Kartläggning av kommunbehov .....</i>	<i>6</i>
<i>LIFE IP Rich Waters.....</i>	<i>6</i>
<i>C4 Projektutveckling.....</i>	<i>6</i>
<i>C18 Miljögifter .....</i>	<i>6</i>
Tillhandahålla lättillgänglig information om Mälaren	6
<i>Hemsidan .....</i>	<i>6</i>
<i>Nyhetsbrev .....</i>	<i>6</i>
<i>Pressmeddelanden .....</i>	<i>6</i>
Verksamhetsinriktning 2020-2021	7
Budget 2019.....	8

Vattenvårdsförbundets syfte

Mälarens vattenvårdsförbund är en allmännyttig ideell förening. Dess syfte är att bidra till underlag för samhällsplanering och annan verksamhet av betydelse för vattenförhållandena i Mälaren för att öka möjligheterna att följa upp miljömål och initiera miljöförbättrande åtgärder.

Genom samverkan främjar förbundet vattenvårdande insatser i Mälaren och dess avrinningsområde.

Verksamhet 2019

I enlighet med vattenvårdsförbundets stadgar antagna 2017 ska förbundets verksamhet omfatta att

- **Bedriva miljöövervakning och ta fram underlag om tillstånd i vattenmiljön**
- **Redovisa miljöövervakningen till nytta för medlemmarnas verksamhet**
- **Bedriva arbete för samråd, information och resursutnyttjande**
- **Samverka med andra vattenorganisationer för att samordna utrednings- och åtgärdsfrågor**
- **Tillhandahålla lättillgänglig information om Mälaren**

Utifrån dessa syften har följande verksamhetsplan tagits fram för 2019 som beskriver vilka uppgifter Mälarens vattenvårdsförbund (MVVF) kommer att arbeta med under året. För den löpande verksamhet som pågår årligen, se dokumentet Organisation & arbetssätt 2018 - 2021.

Bedriva miljöövervakning och ta fram underlag om tillstånd i vattenmiljö

Forskningssamarbete mellan Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och MVVF

Från och med januari 2018 ingick MVVF och SLU en överenskommelse om forskningssamarbete om Mälärövervakningen. Samarbetet löper sju år framåt, till och med 2024. Förutom den ordinarie övervakningen av fysikalisk-kemiska parametrar, växtplankton, djurplankton, bottenfauna samt fisk, kommer vi att tillsammans med SLU utveckla miljöövervakningen. De frågor som vi kommer att arbeta med tillsammans under 2019 är:

- Ekosystemtjänster i Mälaren, vilka är de? (Examensarbete)
- Provtagning och analys av läkemedel och andra organiska miljögifter i tillrinnande vattendrag samt utsläpp från reningsverk till Mälaren. Detta ingår som en del inom LIFE IP Rich Waters, action C18. Undersökningen görs även i samarbete med Vänern och Vättern i det årliga utvecklingsprojektet med stora sjöarnas nationella miljöövervakning.
- Hur kan vi koppla miljöövervakningen till klimatförändringarna och hur påverkas Mälaren av dessa?
- Påbörja utveckling av förbättrade metoder för övervakning av algblomning i Mälaren, med hjälp av bland annat fjärranalys.

Den 24 oktober kommer SLU i samarbetet med Mälarens vattenvårdsförbund att arrangera Mälarseminarium 2019 om pågående forskning och resultat från Mälaren.

Makrofyter

Under 2018 inventerades makrofyter (vattenväxter) på 5 av 6 platser i Mälaren. Under 2019 kommer den återstående platsen att inventeras. Rapport och sammanställning av all inventering beräknas bli klar i mars 2020.

Fiskövervakning

Under 2019 kommer förbundet att arbeta för att få in även denna del av miljöövervakningen i överenskommelsen med SLU samt att få fram ett bra program för fiskövervakningen. Rapporteringen och informationen av resultaten från fiskövervakningen utvecklas i samband med detta.

Övrig miljöövervakning

Sker enligt tidigare fastställt plan (glaciala relikter). Kartläggning av miljögifter ingår nu som ett delprojekt i LIFE IP Rich Waters, C18.

Redovisa miljöövervakning till nytta för medlemmarnas verksamhet

2018 års miljöövervakning

MVVF kommer tillsammans med SLU att redovisa resultaten från den miljöövervakning som genomfördes i Mälaren under 2018. Detta kommer att ske i form av seminarium, föredrag, rapport och information via förbundets hemsida.

Resultat från 2017 års mikroplastundersökning

MVVF kommer tillsammans med Örebro universitet, Vänerns, Vätterns och Hjälmarens vattenvårdsförbund att redovisa resultaten från den mikroplastundersökning som genomfördes i stora sjöarna under 2017.

Resultat från 2018 års fågelövervakning samt utvärdering av programmet

Rapporten från fågelinventeringen 2018 blir klar i under våren 2019. En utvärdering av övervakningsprogrammet för fåglar i de stora sjöarna görs av Lunds universitet och är också klar under våren 2019.

Bedriva arbete för samråd, information och resursutnyttjande

Årsstämma

I maj genomförs årsstämma dit samtliga medlemmar i Mälarens vattenvårdsförbund och även deltagande kommuner i projektet Mälaren – en sjö för miljoner inbjuds att delta.

Mälarinarium

Fyra gånger om året inbjuds medlemmarna i Mälarens vattenvårdsförbund att delta i webinarium som SLU håller via skype, för uppdatering av pågående forskning och andra projekt på SLU som anknyter till Mälaren. 2019 hålls dessa den 8/2, början av maj, 10/9 samt 12/11. För inbjudan till webinarium, mejla MVVF kansli.

Söka medlemskap i vattenorganisationer

Vattenvårdsförbundet har som målsättning att ingå i samtliga övriga vattenvårdsförbund och vattenråd i Mälarens avrinningsområde. Under 2018 söktes medlemskap i 3 vattenorganisationer. Under 2019 söks medlemskap i återstående vattenorganisationer.

Medlemsvärvning

Det finns flera organisationer, företag och föreningar runt Mälaren som förbundet gärna skulle se som medlemmar. Under 2019 kontakter vi dem och visar nyttan med ett medlemskap i MVVF.

Påverkansanalys av Mälaren

Vattenvårdsförbundet kommer att ta del av den påverkansanalys som har genomförts av länsstyrelserna för vattenmyndigheten under 2018. Resultatet kommer att ingå som underlag till en påverkansanalys av Mälaren som kommer att sammanställas under 2019.

Utarbeta och beskriva rutiner och strategier för arbetet i förbundet

För att få bättre struktur i den verksamhet som MVVF bedriver, kommer vi att fortsätta det arbete som påbörjades 2018 med att ta fram styrdokument och rutiner under 2019. Dokumenten omfattar:

- Ekonomiredovisning
- Kommunikation
- Arkivering
- Hantering av publikationer från MVVF

Samverka med andra vattenorganisationer för att samordna utrednings- och åtgärdsfrågor

Söka finansiering för bekämpning av sjögull i Mälaren

En ansökan om medel för bekämpning av sjögull har skickats in till HaV under 2018, och vi bevakar beslut om den.

Åtgärdssamordnare övergödning Sagån/Mälaren

MVVF ansökte om pengar från Havs- och vattenmyndigheten i utlysningen om åtgärdssamordnare övergödning sommaren 2018 och fick beviljat medel för en heltidsanställd samordnare från januari 2019 - december 2020. Projektplan finns att ta del av, kontakta då vattenvårdsförbundets kansli.

Mälaren – en sjö för miljoner

Mälaren – en sjö för miljoner (MER) är det projekt som har till syfte att underlätta och påskynda kommunernas åtgärdsarbete för att säkra vattenresurserna i Mälaren.

Projektet finansieras av en särskild medfinansiering från de kommuner som har valt att delta, och det är dessa kommuner som arbetet riktar sig till och utgår ifrån.

Presentationsmaterial om kommunernas roll i vattenförvaltningen

Under 2018 påbörjades framtagandet av en utbildning som kan användas på politikernivå och tjänstemannanivå på kommunerna. Presentationerna utarbetas i samarbete med tjänstemannagruppen och vattenpolitikerna inom MER, Vattenmyndigheten, beredningssekretariatet, HaV, SKL och Svenskt Vatten. MER kommer att samverka med kommunerna i genomförandet av utbildningarna. Målet är att påbörja utbildningarna i mars 2019. Avslutande seminarie/workshop kommer att hållas under 2019.

Dagvatten

Under hösten 2018 planerades en serie workshops (WS) med dagvattenfokus under vilka kommunerna ska få arbeta med konkreta frågeställningar. Den första WS genomförs i januari 2019. Serien av workshops avslutas med ett seminarium 2019 med genomgång av resultaten och en sammanfattande rapport av workshopserien. Den 29 januari 2019 planeras ett större seminarium på tema lagstiftning och dagvatten. Heldagsseminariet ska ge vägledning och kommunerna ska få lyfta sina frågor. Ett syfte med det stora seminariet är att få till dialog med myndigheter, framförallt Boverket. MER ska producera en rapport från stora seminariet.

Kartläggning av kommunbehov

Under 2018 påbörjades en rundringning och besöksrunda till MER-kommunerna. De som inte ingår som partner i LIFE IP Rich Waters prioriteras. Syftet är att undersöka hur deras behov ska tillgodoses på bästa sätt genom insatser från MER, om det inte finns någon annan aktör som på bättre sätt kan tillhandahålla dessa tjänster. Materialet sammanställs under våren 2019 och får vara vägledande för fortsatt arbete inom MER och även inom MVVF:s del av Rich Waters, se nedan.

LIFE IP Rich Waters

MVVF deltar i delprojekten C4 som syftar till att skapa mer resurser till vattenarbetet och C18 som syftar till att samordna mätningar och källspårning av miljögifter i distriktet. MVVF deltar indirekt i delprojektet C2 som omfattar vattenplanering. MVVF kommer att samordna till exempel seminarier och annan informationsspridning med liknande insatser inom LIFE IP.

C4 Projektutveckling

Kompetensutveckling för kommunerna: I projektbeskrivningen för Rich Waters ingår att i C4 bygga upp en funktion för att söka finansiering till åtgärdsprojekt. Funktionen ska hjälpa till att bygga upp kommunernas egen kompetens kring att utveckla projekt och söka pengar till dessa (med slutmålet att fler åtgärder ska bli genomförda). Med bas i kommunernas behov (se MER:s *kartläggning av kommunernas behov* ovan) så kommer en eller flera workshops att genomföras med kommunerna under 2019. Under 2019 kommer också utbyggnaden av en webbaserat nätverk/diskussionsforum att påbörjas. Dessa workshops samt webbverktyget syftar till att uppnå tidsbesparingar, erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling för kommunerna.

Kartläggning av kommunernas behov: Under 2019 kommer arbetet i C4 att anpassas givet den kartläggning som genomförs i MER under 2018 och början av 2019. Kommunernas behov får styra, till exempel skulle kommunernas behov kunna resultera i en fortsättning på satsningen på Dagvatten och en utveckling av projekt kring detta.

C18 Miljögifter

Inom delprojektet kommer fortsatta miljögiftsprovtagningar och kartläggningar att genomföras.

Tillhandahålla lättillgänglig information om Mälaren

Vattenvårdsförbundet ska verka för att sprida resultat både från den egna men även andras genomförda miljöövervakning samt resultat från genomförda åtgärder.

Hemsidan

MVVF kommer att göra resultat från miljöövervakning tillgängliga via förbundets hemsida. MVVF kommer dessutom att löpande lägga ut nyheter och information om vattenarbetet i Mälardalen på hemsidan.

Nyhetsbrev

MVVF kommer att ge ut minst två nyhetsbrev under året.

Pressmeddelanden

MVVF kommer att aktivt arbeta med att skicka ut pressmeddelanden när nyheter, resultat och information behöver spridas.

Verksamhetsinriktning 2020-2021

Bedriva miljöövervakning och ta fram underlag om tillstånd i vattenmiljö

Fortsatt samarbete med SLU angående miljöövervakning och forskning kring nuvarande tillståndet i Mälaren, samt forskning om tillståndsutvecklingen i framtiden. Samarbete med Väneren och Vättern kring metodutveckling för övervakning av mikroplaster i insjöar och fortsatt följa innehållet av mikroplaster i Mälaren. Utveckling av det gemensamma delprogrammet för nationell miljöövervakning i de stora sjöarna tillsammans med HaV, Väneren och Vättern, för att bland annat inbegripa bättre uppföljning av klimatförändringen och påverkan från miljögifter. Fortsatta undersökningar av miljögifter och källspårning av dessa inom LIFE IP C18.

Redovisa miljöövervakning till nytta för medlemmarnas verksamhet

2020-2021 planeras förbättrad möjlighet till presentation och utsökning av vattendata både med Havsmiljöinstitut och Havs- och Vattenmyndigheten (Sveriges vattenwebb) samt SLU (bättre koppling till SLU:s databas för presentationer av data). Gemensamt Mälarseminarium hålls i oktober varje år tillsammans med SLU.

Bedriva arbete för samråd, information och resursutnyttjande

Träffar och nätverk inom MVVF och MER utvecklas ytterligare. Årsstämmorna i grunden, med fler möjligheter att utbyta information i form av webinarium, samt utveckla det webbaserade forumet. Fortsatt och utvecklade aktiviteter i nätverken inom MER med kommunernas roll i vattenförvaltningen, både med tjänstemän och vattenpolitiker. Fortsatt arbete med rutiner och dokumentation av MVVF.

Samverka med andra vattenorganisationer för att samordna utrednings- och åtgärdsfrågor

Sjögull- vi siktar på att få någon form av bidrag för bekämpning av sjögull i Mälaren och att kunna komma igång i större skala 2020. Det kommer att pågå 3-4 år.

Åtgärdssamordnaren Sagån/Mälaren – fortsatt arbete 2020. Troligtvis kommer det att finnas medel från HaV för att söka förlängt bidrag för arbete även 2021.

MER – fortsatt arbete med dagvattenfrågan under 2021. Även fortsatt arbete inom LIFE IP, kompetensutveckling och hjälp att utveckla och starta upp nya projekt utifrån kommunernas önskemål. Under 2020 uppstart av gemensamt arbete med åtgärder för att minska TBT i Mälaren.

Tillhandahålla lättillgänglig information om Mälaren

Under 2020 planeras en extra satsning på information och kommunikation.

Budget 2019

Intäkter 2019

Basverksamhet Mälarens vattenvårdsförbund

Havs- och vattenmyndigheten, miljöövervakning	700 000	
Havs- och vattenmyndigheten, åtgärdssamordnare	844 000	
Medlemsavgifter	1 429 000	
EU-bidrag till miljögiftsprojekt LIFE IP (C18) *	135 000	
Summa intäkter basverksamhet MVVF		3 108 000

Mälaren - en sjö för miljoner (MER)**

Projektmedfinansiering	1 154 000	
EU-bidrag till projektutveckling LIFE IP (C4) *	411 000	
Summa intäkter Mälaren - en sjö för miljoner		1 565 000

Summa intäkter totalt **4 673 000**

Kostnader 2019

Miljöövervakning

Mälarövervakning bas (FOU-samarbete SLU)	960 000	
Provtagning miljögifter, LIFE IP (C18)	90 000	
Makrofyter	37 500	
Glacialreliktsinventering	38 000	
Sensorövervakning Sagån (åtgärdssamordningen)	40 000	
Utveckling av fjärranalys alger i Mälaren	35 000	
Summa kostnader miljöövervakning		1 200 500

Övriga projekt

Spridningsmodell för Mälaren	10 000	
Påverkansanalys /riskanalys av Mälaren	100 000	
Utredning av ekosystemtjänster i mälaren	30 000	
Åtgärdssamordnare mot övergödning Sagån/Mälaren	844 000	
Mälaren - en sjö för miljoner (MER)**	1 565 000	
Summa kostnader övriga projekt		2 549 000

Information

Kommunikatörsassistans	150 000	
Summa kostnader information		150 000

Administration

Förbundsmöten (styrelse, arbetsgrupp, stämma)	60 000	
Ekonomisk administration och revision	70 000	
Medverka vid olika konferenser & möten	20 000	
Personalkostnad sekreterare	500 000	
Personalkostnad miljögifter LIFE IP (C18)	90 000	
Diverse, oförutsett	33 500	
Summa kostnader administration		773 500

Summa kostnader totalt **4 673 000**

* LIFE IP Rich Waters är budgeterat i 2,5 års-faser. Summan motsvarar EU:s bidrag för första fasen nedbrutet per år. Kursen 2018-03-12, 10,15 SEK, har använts här.

** Se detaljerad budget för "Mälaren – en sjö för miljoner" nästa sida.

Budget Mälaren – en sjö för miljoner (MER) 2019

Intäkter MER 2019

Projektmedfinansiering	1 154 000
EU-bidrag till projektutveckling LIFE IP (C4) *	411 000
Summa intäkter Mälaren - en sjö för miljoner	1 565 000

Kostnader MER 2019

Personalkostnad projektledare MER	300 000
Kommunernas roll vattenförvaltningen	200 000
Dagvatten	200 000
Projektledning LIFE IP (C4)	425 000
Konsultkostnader C4	400 000
Övrigt, diverse	40 000
Summa kostnader Mälaren - en sjö för miljoner	1 565 000

Kvarstående projektmedel från 2018 (förutbetalda intäkter)

Paleolimnologisk undersökning	250 000
Miljögiftsprovtagning LIFE IP (C18)	54 075
Mälarövervakning	212 766
Miljögiftsprovtagning LIFE IP (C18)	90 000
Summa miljöövervakning	606 841
Påverkansanalys/riskanalys av Mälaren	25 000
Summa övriga projekt	25 000
Projektutveckling LIFE IP (C4) (44005 – 44008)	293 975
MER: personalkostnad projektledare, dagvatten, diverse	49 621
Summa Mälaren - en sjö för miljoner (MER)	343 596
Personalkostnad miljögifter LIFE IP (C18) (44001-44004)	19 827
Summa administration	19 827
Summa kvarstående medel totalt	995 264

* LIFE IP Rich Waters är budgeterat i 2,5 års-faser. Summan motsvarar EU:s bidrag för första fasen nedbrutet per år. Kursen 2018-03-12, 10,15 SEK, har använts här.